

Štábní kapitán pěch. Rudolf Š i m a n:

Lehká pěchota.

(Nový typ pěchoty podle kpt. anglické armády Liddella Harta.)

V knize „The future of infantry“, vydané r. 1933, kapitán anglické armády Liddell Hart, známý průkopník mechanisace a žák Fullerův, ukazuje nové možnosti působnosti pěchoty, přikládá jí důležitý, ba rozhodný úkol v budoucí válce, a podává jasné a promyšlené návrhy k její reorganisaci a výcviku.

Podle kpt. Liddella Harta by měla být pěchota rozdělena na dva druhy: na těžkou a lehkou pěchotu. Těžká, neboli normální pěchota je uzpůsobena jen k obraně. Zasadit ji na moderním bojišti do útoku proti nepříteli, bylo by výzvou pro nepřítele, aby ji pobil. Ovšem pro obranu má tato pěchota daleko větší cenu než dříve, a to pro své moderní obranné zbraně. Jejím hlavním působišťem bude kryt hranic, obrana pevností, opěrných bodů, skladů a důležitých částí tratí a silnic, které třeba brát v úvahu pro dopravu jednotek a materiálu.

V míru by neměla vlastně pravidelná armáda mít ani jediný pluk této pěchoty, určené výhradně k uvedeným účelům. Všechny jednotky pěchoty by se měly stát v pravém smyslu slova lehkými pěšimi jednotkami a jen z těchto jednotek by měly být organisovány bojové jednotky divisi operační armády.

Hlavní otázka nyní jest, jak lze vytvořit a organisovat lehkou neboli pohyblivou pěchotu.

Lehká pěchota potřebuje lehké zbraně, bojuje-li pěšky. Je potřebí, aby byla nejvýš pohyblivá v každém, i v hornatém a nepřehledném terénu, musí snadno a rychle přeběhnout nekrytá pásma terénu, musí lézt nebo plížit se, aniž je pozorována, mnohdy i na značné vzdálenosti. Tyto různé způsoby postupu kladou těžké požadavky na tělesnou zdatnost mužstva, neboť tělesné námahy bývají ještě zostřeny zvláštní tvářností terénu. Tělovýchova a sport mohou do určité míry zvýšit fysickou schopnost mužstva, ale je nutně potřebí, aby i zbraně byly lehké a aby bylo možno lehce jich používat. Kromě toho lehčí zbraň zmenšuje i cíl, který střelec skýtá.

Toto vše zdá se, mluví pro zbraň, která je lehčí než puška zavedená ve všech armádách. Střela menší ráže by však byla právě tak účinná a váha pušky by mohla být ještě více snížena, kdyby pušky bylo méně používáno k pořadovému výcviku a netlouklo se s ní tolik o zem. Neuznávám, proč by se nemělo a nemohlo s vojenskou puškou zacházet právě tak opatrně a pečlivě jako s puškou loveckou nebo sportovní, a proč by nemohla být nošena v nepromokavém obalu. Je také otázka, zda by měl být ponechán ve výzbroji pěchoty bodák, byť i kratší než obyčejně.

Automatická puška by měla najisto své výhody, ale proti jejímu zavedení mluví její značná váha. Lehčí puška by byla výhodnější než puška automatická.

Další důležitá otázka je, zda lehká pěchota má být vybavena automatickými zbraněmi. Podle názoru autora jen potud, pokud jsou mechanisovány. Zbraň, která potřebuje mnoho střeliva, musí být také vybavena velkým množstvím střeliva, a to znamená váhu. Proto je důležitou zásadou pro pěchotu, aby její výzbroj obsahovala jen automatické zbraně vezené na mechanických vozidlech.

Váha a množství střeliva, jakož i osobní zatížení zbraní samou vylučují dokonce i lehký kulomet z pěší výzbroje. Ještě jiný důvod mluví proti automatické zbraně: totiž ten, že vysoká hodnota střelce bojujícího pěšky je v jeho dobře mířené ráně. Střelec nemůže zavodit s automatickými zbraněmi ve spoustě vypálených střel — nemá schopnosti pálit v dávkách. Je jist, že kulomet v ruce střelce dokáže víc než kulomet mechanisovaný, ale může být pěšákem nebezpečně ohrožen, když využije terénu tak dokonale, že se mu podaří dostat se nepozorovaně

jako lovec na šoulačce ke kulometu, kde, je-li výborným střelcem, což nutno předpokládat, může celou obsluhu kulometu na krátkou vzdálenost pobít. Lze se domnívat, že tento druh útoku poskytuje aspoň ve vhodném terénu možnosti, které dosud málo vojáků seznalo.

Všechny tyto úvahy vedou k závěru, že by normální výzbrojí pěšáka měla být jen lehká puška, ovšem předpokládajíc, že bude pro tuto pěchotu zajištěna vydatná a včasná ochrana palbou mechanickými automatickými zbraněmi. Mnoho důstojníků bude mít odůvodněné pochybnosti, poněvadž je jim známo z jejich válečné praxe, jak každá automatická zbraň dovede posílit a povzbudit mužstvo v boji; a potom nebude jim jistě vhod snížení pěšáka na pouhého střelce z pušky. Budou mít oprávněné obavy, když si představí zastavený útok a pomyslí na to, že překvapující protiútok má být odražen jen puškami. Ale je vylicené nebezpečí tak veliké, když útočící prapor má své mechanisované kulometry a minomety, které tvoří doprovod střeleckých rot a podporují je svou palbou? Při své pohyblivosti, které je dosaženo mechanisací, mohou následovat hned za pěchotou. Je značný rozdíl jak ve skutečném, tak psychickém účinku, totiž, zda se podpora palbou děje těžkými kulomety taženými koňmi a v boji nesenými mužstvem, či zda podpora palbou následuje v zápětí též prostorově jako u těchto mechanisovaných těžkých zbraní. Bylo by ovšem nutné, aby výbava ručními, kourovými a puškovými granáty byla vedena na bojových vozech jednotek.

A nyní neméně důležitá otázka výstroje. Nelze očekávat od pěšáka na bojišti pohyblivost, nedáme-li mu k tomu možnosti. Je naprosto nutno, aby byl vystrojen jako sportovec a ne naložen jako soumar. Dnes je pěšák skoro v každé armádě naložen jako soumar, a veškeré pokusy o ulehčení výstroje i výzbroje znamenaly dosud zmenšení váhy o několik dekagramů. Ani soumar nenese obvykle více než třetinu své tělesné váhy, kdežto zatížení pěšáka ve světové válce bylo možno odhadnout skoro dvěma třetinami, a dokonce ještě dnes nese na sobě pěšák skoro polovinu své tělesné váhy. Zde je hlavní omyl těch, kdo připisují pěchotě úlohu rozhodující zbraně. Pěšák nesmí být ničím tísněn a musí být odstraněno vše, co mu překáží v pohybu, ale také nesmí nic volně viset anebo se kývat. Vše má být lehké a jednoduché. Pěšák, který může spolehnout na to, že jeho dobře mířené rány zasáhnou a že za ním jdou jeho mechanisovaná vozidla, může s sebou mít daleko méně střeliva, než tomu bylo doposud. To už by bylo značné ulehčení výzbroje. Mošna a polní láhev musí být upevněny a nesmějí se kývat. Polní láhev by mohla být vsunuta do jídelních potřeb, jež by byly zabaleny s ostatními nejnutnějšími potřebami v batohu s pevnou kostrou. Batoh nahradí torbu; ovšem musí být tak konstruován, aby bylo možno jej lehce sejmout a aby netlačil na ramena. Nejlepší pokrývkou hlavy byla by australská nebo novozélandská forma klobouku. Tato forma je pro svou přilnavost velmi nenápadná, poskytuje však účinnou ochranu jak proti slunci, tak proti dešti. Ani kabát, ani blůza nesmějí být těsné. Kovové odznaky a knoflíky musí zmizet. Pod kabátem, a za horka i bez něho, má se nosit khaki košile s otevřeným límcem jako košile nošená při kriketu. Nejvhodnější kalhoty by byly „pumpky“, které jsou daleko pohodlnější než jezdecké nebo dlouhé kalhoty, k tomu ovinovačky střižené do spirálové formy a lehká obuv, v níž se dá daleko lépe chodit než v nynějších nemotorných a těžkých botách.

Místo dnešního těžkého a tisícího pláště tyrolský lodenový plášť, který je lehký, teplý, nepromokavý a váží velmi málo, jen zlomek váhy dnešního vojenského pláště.

A nyní návrhy na dopravní prostředky. V motorisovaném světě, kdy cestovatel nahrazuje velblouda Fordkou, je voják pohybující se pěšky přežitkem minulých časů. Prostředkem strategického pohybu je v budoucnosti jen auto. Pěší pochod je zastaralý a je nedbáním Napoleonovy zásady, že skutečnou sílu vojska vyjadřuje formule „množství a rychlost“. Je to dále nedbání Forrestova výroku, který není sice tak matematicky vyjádřen, nicméně však velmi jasně, že ve válce dojde úspěchu ten, kdo „dříve a s největšími počty bude na místě“. Je velmi jednoduchou skutečností, že vojáci na autech dostihnou určitého místa v terénu dříve než ti, kteří pochoduji. A může jich tam přijít značně velký počet, je-li dosti vozidel po ruce. I slabší jednotka, která je včas zařízena k obraně a může počítat s posilou, má převahu nad nepřítelem, který se dostaví pozdě s úkolem zahnutí jednotku usazenou v postavení. Bylo by zcela nepochopitelným opominutím nepoužít v budoucí válce motorových vozidel při pohybech pěchoty. Ať už tedy armády pokulhávají za technickými vymoženostmi, přece jen nemohou onu skutečnost přehlédnout. Musíme tedy předpokládat, že pěchota musí být motorisována pro strategické přesuny. Ale linie mezi strategickými a taktickými úseky není nikdy zcela zřetelná. Proto se pokusí pěchota využít do krajnosti výhod motorisovaného pohybu, ve skutečnosti však jen tak dlouho, dokud ji účinek nepřátelské palby nedonutí opustit vozidla. Proto se zdá správné, aby první sledy pěchoty byly opatřeny takovým typem vozidel, který jim dovolí co nejpozdější vystoupení z nich. Skvělé řešení by bylo dopravovat pěchotu v malých obrněných pásových vozidlech, ale to bude vzhledem k obrovským nákladům nemožné. Každé motorové vozidlo, které je lehké, nenápadné a bude odpovídat potřebě.

Otázka vozidel a otázka organisace lehké pěchoty spolu souvisí. Jak má prapor lehké pěchoty vypadat? Jeho první sledy by měly být dopravovány na vozidlech nejmenšího typu Austin, ne proto, že by to odpovídalo jejich úloze jako očí a tykadlům praporu, nýbrž proto, že tyto úlohy budou v příští válce ztíženy zasahováním motorisovaných dobrovolnických formací drobné války. Úlohou tykadla praporu je průzkum a udušení odporů v zárodku, i kdyby bylo nutno podniknout útok pěšky. Silnější obrana může však být zdolána jen mohutnými údery. Proto potřebují tykadla pěst, která jim poskytnou podporu včas nutnosti. Tuto úlohu by mohly zastat kulomety a minomety v malých pásových vozidlech typu Garden-Lloyd.

Jakmile se zjistí, že nepřátelský odpor je vážný, bude nutno střelce podporovat jak zálohami, tak těžkými zbraněmi. Pro tuto úlohu dostane prapor zálohu, která zůstane mimo dosah nepřátelské palby, poněvadž včas potřeby musí být rychle na místě. Správným řešením by bylo umístit tyto zálohy do velkých vozidel, nejlépe do terénních kombinových (pásových i kolových) motorových vozidel (6 kol).

Liddell Hart navrhuje tuto organizaci pěšího praporu nového typu:

A. Štábní rota má 4 jednotky — 8 důstoj., 128 poddůstoj. a mužů.

B. Mechanisovaná těžká rota (bez čtyř protitankových kanonů) má: minometnou četou (4 kusy) a 3 kulometné čety (po 8 lehkých kulometech, 3 v záloze) — 6 důstoj., 116 poddůstoj. a mužů.

C. Myslivecká rota na lehkých terénních vozech má 2 střelecké čety po 4 družstvech — 4 důstoj., 78 poddůstoj. a mužů.

D. Motorisovaná (zál.) střelecká rota má 4 střelecké čety po 4 družstvech — 6 důstoj., 148 poddůstoj. a mužů.

Celkem má prapor: 24 důstojníků, 470 poddůstojníků a mužů.

Palebná síla praporu: 4 pohyblivé minomety, 33 (nebo 41) pohyblivých lehkých kulometů, 192 (nebo 208) pušek v družstvech (jen střelci I. tř.).

Doprava praporu nového typu: 1 lehký terénní vůz, 2 motocykly, 40 dvousedadlových obrněných pásových vozidel, 2 lehká nákladní auta;

a) štábní rota: 8 lehkých terénních vozů, 20 motocyklů, 8 bojových vozidel (pásových), 1 lehký zavazadlový vůz, 1 lehký nákladní vůz (6 kol), 5 středních nákladních vozů (6 kol) a 2 velké vozy pro mužstvo;

b) mechanisovaná těžká rota: 1 lehký terénní vůz, 2 motocykly, 40 dvousedadlových obrněných pásových vozidel, 2 lehké nákladní vozy, 1 velký vůz pro mužstvo;

c) myslivecká rota na lehkých terénních vozech: 38 lehkých terénních vozů, 2 motocykly;

d) motorisovaná (zál.) rota: 1 lehký terénní vůz, 2 motocykly, 1 lehký nákladní vůz a 4 velké vozy pro mužstvo.

Celkem u praporu: 48 lehkých terénních vozů, 27 motocyklů, 42 obrněných terénních vozů, 1 lehký zavazadlový vůz, 4 lehké nákladní vozy, 5 středních nákladních vozů a 7 velkých vozů pro mužstvo.

Boj pěchoty nového typu.

Boj pěchoty nového typu bude záležet u jednotlivce a družstva v nepečlivějším využití terénu. Velitel si musí důkladně osvojit zásadu prosakování. Tento způsob boje bude jedině správný, poněvadž moderní obrana bude učleněna do značné hloubky, takže často bude velmi obtížné odhadnout sílu nepřátelského odporu. Prosakování je určeno k rychlému a stálému využití místních úspěchů, což zabrání nepříteli, aby se znovu vzchopil k odporu. Výsledek útoku závisí úplně na dalším vývoji těchto částečných úspěchů malých jednotek. Moderní bitvu lze přirovnat k mosaice příležitostí okamžiku. Využití těchto příležitostí je děj, jehož účín lze stále stupňovat. Čas má v boji svrchovanou důležitost, a bitvy jsou vyhrávány rychlým a odhodlaným využitím příznivých situací okamžiku. Je nutno, aby se využití částečných úspěchů stalo automatickým dějem, který veden jednotkami od čety výše, využije každého místního úspěchu, ale který také zachytí nebo zabrzdí každý protiútok. Toto nestejnóměrné pokračování v útoku skrývá v sobě nebezpečí, že celý útok uvázne, ale lze se tomu vyhnouti tím, že jednotky, které proniknou co nejhlouběji do nepřátelského postavení, udrží svou bočnou palbou vyčnívající rohy nepřátelské fronty a pomohou tím svým vlastním jednotkám, které nemohly postoupit pro odpor nepřítele.

Velitel každé jednotky (roty, praporu nebo pluku) musí automaticky použít svých záloh tam, kde jednotky jemu podřízené mohou lépe postupovat, což je ulehčeno tím, že zálohy budou postupovat ve formě Y, a to v zástupech. Toto učlenění zajišťuje samo včasnou podporu proniklých jednotek prvního sledu a pomáhá vážnoucí bočnou palbou proti částem nepřítele, které ještě kladou odpor. Nepostačí-li hrozba bočným útokem k zničení odporu, je záloha s to již vzhledem k svému učlenění

uskutečnit tuto hrozbu plnou silou. Lepší je ovšem, když velitel disponuje dvěma záložními jednotkami, takže může jednu z nich vsunout do prvního sledu, zatím co se vystřídáná, resp. překročená jednotka stane automaticky zálohou. Ta postupuje za 1. sledem a je připravena opakovat způsob bočního útoku a náhrady uvízlých částí prvního sledu.

Mezitím postupuje nadřazený velitel právě tak se svou zálohou a zajistí plynlost útoku, když útočnost předních jednotek ochabne. Takto bude každá mezera v nepřátelské obraně prodloužena do hloubky a rozšířena do šířky. Každý velitel stará se samostatně o udržení plynlosti útoku.

Dílčích úspěchů je nutno okamžitě využít, aniž se vyčká rozkazů velitelů, kteří jsou vzadu.

V pohybném boji tento způsob dovoluje šetřit silami, poněvadž se počty použitých jednotek řídí jen podle stupně nepřátelského odporu. Tím lze se vyhnouti neúčelnému použití sil na cíle, kterých nepřítel ani vážně nebrání. Ovšem jen dobře vycvičená pěchota bude s to takto bojovat, neboť vzhledem k podmínkám moderního boje má jen dobrá jednotka v boji naději na výsledek, ať už tedy bojuje, jak chce.

Podle jakých zásad má se použít jednotek pro útok? Při blízkých a přesně ohraničených cílech bude výhodné navázat nejdříve dotyk několika střeleckými družstvy dříve, než dojde k zasazení celku. Není-li známa síla nepřítele a není-li proveden průzkum útočných cílů, doporučuje se provést dotyk na široké frontě co nejdůkladněji. Široké uclnění zvětšuje v tomto případě možnost naléztí bok anebo mezeru a zlepšuje vyhlídky včasného použití. Zřetel na úkol pěchoty rozšířit úspěchy musí též určit uclnění zálohy pěchoty. První sled záloh musí samostatně přispět na pomoc té jednotce prvního sledu, která nejdále postoupí, neboť tím je dána možnost rozšířit částečný úspěch, což musí nastat včas. Druhý sled záloh má zůstat pevně v rukou velitele připraven k použití na vhodném místě, jakmile se ukáže, že útok nelze provést v původním směru; tento případ není příliš řídký. Mnohdy situace již s počátku ukazuje na určitou možnost úspěchu, která umožňuje použít části zálohy v tomto směru.

Liddell Hart si představuje tři způsoby útoku:

1. Útok plížením (na způsob lovecké šoulačky — stalking attack) je vhodný způsob útoku v pokrytém a nepřehledném terénu, v hornatém terénu, v lesích a v osadách. Nutno však myslet na to, že tento druh útoku bude moci být proveden rychle zcela výjimečně, chce-li vést k cíli bez příliš velkých ztrát. Je odhodlanou a obratně provedenou taktikou prosakování do systému nepřátelské obrany. Ovšem plíživci se střelci potřebovují mnoho času, aby využili každého krytu v terénu a aby odstranili nepřátelské kulometné střelce.

2. Zastíraný útok (masked attack) nahradí starý útok mas, když velitel chce proniknout do nepřátelského postavení. Tento útok musí zahalit mlha, tma nebo zamlžení.

Je zajímavé, že důkladným prozkoumáním válečných úspěchů bylo zjištěno, že každý zdařilý útok byl proveden pod ochranou mlhy, tak na př.: útok francouzské armády na Sommě 1915/16, úspěch Francouzů na podzim 1916, kdy dvěma útoky získali území, které Němci drželi od února až do července, ba i útok u Cambrai v listopadu 1917 byl proveden pod ochranou mlhy. Z toho plyne, že se má použít mlhy, jak jen

je možno. Tedy válečná chemie by měla vyrobit umělou mlhu; dnešní prostředky zamlžovací jsou dosud nedokonalé.

A nyní o možnostech nočního útoku. Noční útok má velký vliv na morálku nepřítele. Nebezpečí smíchání jednotek a zmatku při nočním útoku ve vlastních řadách není tak povážlivé jako jistá vyhlídka na zničení útočných jednotek kulometnou palbou ve dne. Toto nebezpečí může být zmenšeno školením jednotky pro noční útok, ale ani s jednotkami rychle vycvičenými není noční útok tak beznadějný jako útok za dne v palbě nepřátelských kulometů. Stojí za přemýšlení, jak by se působnost nočního útoku dala zvýšit. Řešení této otázky by mohlo ukončiti velmi nebezpečný zvyk útočit krátce před rozbřesknutím a pak při rozednění pokračovat v útoku. Nebezpečným lze nazvat tento zvyk proto, že každá pravidelnost má ve válce horší následky než nejdůležitější podnik. Pravidelně opakovaný způsob boje najde vždy nepřítele připraveného k obraně; odvážný podnik má tu přednost, že není očekáván. Je na bíle dni, že k rozšíření úspěchu je nutné světlo, a je otázka, zda by nebylo nutno vynalézt umělé světlo pro použití v boji. Kdyby tomu tak bylo, mohli bychom již několik hodin před rozbřesknutím vniknout do nepřátelského postavení a ulehčit útočným jednotkám jejich úlohu osvětlováním na tak dlouho, dokud se nerozední. Osvětlení by musilo být provedeno silnými osvětlovacími padáky, které by shazovali letci, nebo jakýmsi druhem velké světelné koule mohutné svítivosti, která by byla vystřelena se země. Tuto otázku vyřeší snad znalci způsobů osvětlování, ale již dnes možno říci, že umělé světlo má jednu velkou přednost před světlem přirozeným: lze je ovládat. Když dva protivníci stojí proti sobě v temné místnosti, je vždy ve výhodě ten, jenž má ruku na vypínači.

3. Přepad vylákaného nepřítele (baited attack) není vlastně způsob čistě ofensivní; osvědčil se však jako velmi účinný druh útoku. Jeho přednosti jsou dnes daleko větší, poněvadž automatické zbraně omezují čím dále, tím více ostatní druhy útoků. Přepad předpokládá vylákání nepřítele do palby vlastních zbraní a pak využití jeho úspěchu k mocnému protiútku.

Je mnoho možností, jak vlákat nepřítele do léčky, na př. obratně předstíraný ústup nebo tajné nebo neočekávaně rychlé obsazení úseku, jímž jest ohroženo nepřátelské postavení nebo jeho zadní spoje a které jej svede k tomu, aby obtížnou hrozbu odstranil. Čím rychleji bude tato hrozba působit, tím pravděpodobnější je neuvážený útok nepřítele. Skutečně pohyblivá lehká pěchota se hodí velmi dobře k tomu, aby nepřítele zlákala. Ovšem je nutné, aby se při návrhu podniku počítalo vždy s nepřátelským dělostřelectvem. Je-li nepřátelské dělostřelectvo silné, nesmí být obsazen žádný úsek v terénu, který může být se strany nepřítele dobře pozorován.

Liddell Hart uvádí dále, že mluvil s jedním významným německým velitelem, který je plně přesvědčen o vyhlídkách tohoto způsobu boje a který zařídil podle toho výcvik svých jednotek.

Výcvik lehké pěchoty nesmí být tak ztrnulý jako dnešní výcvik a musí se podobat výcviku skautů. Výcvikem skautů lze dosáhnout taktické obratnosti, starým drilllem je tato obratnost jen kažena.

Bojový výcvik musí začít ihned při výcviku jednotlivce a musí rozvíjet hned od počátku výcviku taktické schopnosti střelce. Obraz bojových zásad musí mu být poskytnut způsobem lehce pochopitelným, nej-

lépe názorným. Dalším krokem by měl být bojový výcvik jednotlivce: vyhledávání postavení v terénu, pak postup od postavení k postavení s důkladným využitím všech krytů. Při každé úloze má střelec sám udat řešení; potom mu cvičitel ukáže správné řešení a nakonec střelec provede, co mu cvičitel vysvětlil. Dobré je také uspořádání závodů. Dalším výcvikem je využití a rozšíření částečných místních úspěchů. Nejlépe je dávat úlohy, které by připadaly záložním jednotkám.

Důkladný noční výcvik je jedním z nejdůležitějších předpokladů nového způsobu boje a musí být cvičen jak s jednotlivcem, tak v družstvu.

Velmi nutný je jak z taktických, tak z výchovných důvodů výcvik předstíraného ústupu, který nepřítele vyláká do léčky. Tento velmi obtížný způsob boje vyžaduje velké duševní síly každého střelce a je naprosto nutné, přivyknout jej myšlence, že ústup může být úlohou úplně normální a vedoucí k úspěchu. Jednotky, které jsou školeny výhradně v útočném způsobu boje, nemohou vésti ústupový boj, aniž nenastane vážné nebezpečí zhroucení; když však mužstvo již v míru bude obeznámeno s uvedeným úkolem, bude připraveno takto i na skutečnost. Roku 1914 přišlo draho Francouzům, že neuměli ustupovat, r. 1918 zaplatili tento nedostatek Němci kapitulací.

Důstojníci lehké pěchoty musí velmi mnoho a důkladně čísti. Najdou v literatuře mnoho příkladů a podnětů k cenným válečným lstem. Vojenské příručky neříkají o tom nic, ale příběhy z válečných dějin a válečná ličení, hlavně „drobné války“, dávají znamenité podněty. Duch, vnímavost a fantasie pěšáka potřebuje školení právě tak jako tělo, neboť na jeho duševní i tělesné schopnosti budou kladeny těžké požadavky. Lehká pěchota, lehce vyzbrojená a duševně hbitá, musí se rovnat sportovcům, kteří se měří v závodě obratnosti. Obratnost dává v tomto boji nejen vyhlídku ujit záhubě, nýbrž je také nutným předpokladem pro každý úspěch. Dobří pěšáci drželi vždy pohromadě, pro budoucnost musí však získat odvahu k samostatnému jednání. Každý musí jednat samostatně, ale přes to musí být tato pěchota úplně sehraným mužstvem a spět k společnému cíli. Husté rojnice jsou nahrazeny perujícími řetězem malých bojových skupinek, které samostatně, ale přece ve spojení nezadržně postupují, kryjí své pohyby velmi obratným využitím terénu, kteří využívají obratné ochrany palbou, každý jednotlivec připraven pomoci druhovi a při tom vždy snažící se vyhledat slabá místa v nepřátelském postavení a využívající jich.

Pěšák musí znovu oživit tradici bojovníků z bojů ve Španělsku před 125 lety, ale na vyšší úrovni. Musí mít na zřeteli všechna naučení z boje dobrovolnických jednotek a lest a obratnost v terénu guerillového bojovníka.

Kromě toho musí umět zacházet s moderními pomocnými prostředky techniky a samo sebou se svými zbraněmi. Musí umět dobře střílet a správně oceňovat účinek zbraní. Přesné posouzení terénu a znalost účinku zbraní zmenšují účinek nepřátelské palby, neboť nejjistěji se vyhne pěšák účinku nepřátelské palby tím, že zmenší cíl, který poskytuje, a když dovede zasáhnout nepřítele.

Tria iuncta in uno — lovec na čekané, sportovec a ostrostřelec — to je nový pěšák.

Je omyl tvrdit, že pěchota je zbraň, kterou lze lehce a rychle vyvíjet, neboť žádná jiná nepotřebuje tolik školení rozumu a obratnosti

jako ona. Její výcvik je proto obtížný, že se nemůže omezit na znalost materiálu a na obsluhu zbraní. Pro pěšáka je znalost válečné lsti a využití terénu právě tak důležité jako znalost zacházení se zbraněmi. Způsob boje pěchoty je umění, kdežto ostatní zbraně potřebují rozumět jen svému řemeslu.

Mohutnost mas ztratila na bojišti mnoho na ceně, avšak význam jednotlivce značně stoupl. Opatrný, ale lstivé odvahy, hbitý a znalý důkladného využití terénu, bezvadný střelec, ale vždy připravený k překvapujícímu úderu — takový pěšák je i v budoucí válce s to chopit se vhodné příležitosti nebo si ji vytvořit. Vzhledem k své obratnosti a pohyblivosti dovede využít výhodných situací, obrněné vozy, dělostřelecká palba, kouř, mlha, tma a jiné pomoci jej zajišťují. Může obejít nepřátelské kulomety, přemoci je a dosáhnout tak při správném využití terénu a skvělé střelecké potenci výsledků dosažených dělostřelectvem a tanky. V nepřehledném terénu, kde jen obratnost pěšáka může dosáhnout výsledků, má dokonce převahu nad ostatními zbraněmi.

Na konci knihy podává autor několik pokynů pro bojový výcvik střelce.

A. Názorné vyučování:

Cvičitel vyloží nejdříve, že vše ve válce je nejisté a že větším dílem tápeme ve tmách. Bojující jednotky, ať už jsou velké nebo malé, chovají se podobně jako člověk, který ve tmě hledá svou cestu. Aby to znázornil, zaváže cvičitel dvěma mužům oči, postaví je několik metrů od sebe a nařídí, aby postupovali proti sobě. Zcela nevědomky vztáhnou paže, aby vyhledali protivníka a chránili se před neočekávaným dotykem.

Potom vysvětlí cvičitel, že právě tak jednotka, ať už stojí nebo se pohybuje, vysílá svou část jako předvoj nebo přední stráž. Zajišťovací oddíl kryje valný voj před přepadením a přemožením. Snad se stane, že některý z mužů obratně a jistě jde kupředu, kdežto druhý váhá a neodvažuje se nic podniknout. Výsledek je samozřejmý, že odvážnější nejenže se dotkne nejdříve protivníka, nýbrž že se ho ihned chopí, aby ho mohl porazit. V tomto případě je příklad daleko názornější pro posluchače.

K předvedení jiného příkladu vybere cvičitel velkého, silného muže, který má představovat obránce, a nařídí dvěma slabším, aby naň zaútočili. Jednomu z nich nařídí, aby útočil čelně a upoutal obránce pozornost, zatím co jeho druh rychle naň zaútočí zezadu. Cvičitel musí upozornit, že úloha vztažené paže jde zde dále, poněvadž nejen chrání před dotykem, nýbrž sama útočí, a že je výhodné nejdříve ochromit protivníkovu schopnost pohybu dříve, než se rozmáchne k rozhodnému úderu. Tedy jednotka rozčleněná v jednotku postupující a zálohu je s to nepříteli na jedné straně ochromit a na druhé rozhodným úderem zničit.

Různými obměnami této hry „upoutej a udeř“ může cvičitel vysvětlit, že napadenému není nic platné, otočit se a vyřadit druhého protivníka, neboť potom má první vhodnou příležitost, vrhnout se naň a vést rozhodný úder. Je možno ukázat na příkladech, že jen váhavě vedený útok nechromí protivníka a že tím vyhlídky na úspěch pro druhého protivníka jsou pokaženy. Další obměna, při níž velký muž napadne slabšího, ale je při tom jeho druhem napaden zezadu, přesvědčuje o tom, že jednoduché bojové zásady mají při obraně touž platnost jako při útoku.

B. Výcvik střelce.

Cvičení: vyhledávání palebného stanoviště s výstřelem v určeném směru:

1. Námět: Lze očekávat palbu z určeného místa v terénu.
2. Zjistit: zda střelec zjistil směr,
zda má výhled a výstřel,
zda je chráněn před pozorováním a střelbou z udaného místa v terénu.

Posouzení a využití terénu:

- 1) Označení terénních tvarů.
- 2) Vyhledávání míst, v nichž se nepřítel skrývá nebo odkud by mohl vyrazit.
- 3) Označit a popsat živé cíle. Pozorovat nepřitele, který postupuje přískoky od úkrytu k úkrytu, nebo nepřitele, který je skryt.
- 4) Posouzení terénu. Hledat možnosti přiblížení k určitému místu v terénu, kárat špatně provedený postup.
- 5) Dodržování směru při postupu.
- 6) Výcvik v krátkých a jasných hlášeních v pozorovaných skutečnostech.

Využití terénu při postupu v nařízeném směru:

- 1) Vyhledávání nejbližšího krytu, kterého má být dosaženo. Volba způsobu přiblížení: pochod, běh, plížení, skok.
- 2) Nenápadná příprava skoku, co nejrychlejší provedení, není-li možné zcela nenápadné plížení.
- 3) Využití úkrytů při přiblížování: na př. hrází, terénních vln, příkopů, houští a p.

Podplukovník pěch. Otakar V y r o u b a l:

Předvojový prapor za přiblížování a zjednání dotyku.

Mjr. Tureček pojednává ve Voj. Rozhledech č. 7—8, roč. 1933, o šířce pásma předvojového praporu vzhledem k jeho činnosti v různých situacích. K jeho úvahám uvádím své názory.

Můj článek se netýká předvojů za pronásledování, protože to je jiná fáze, řekl bych jiný druh ofensivního boje, jiná je při něm úloha předvojů než za přiblížování a zjednávání dotyku a jejich činnost se někdy málo, někdy zcela různí; také ne oddílů předsunutých se zvláštním úkolem (jako zajištění určitých prostorů), protože složení a vybavení takových oddílů odpovídá jejich samostatné úloze; týká se předvojů za přiblížování k nepříteli v postavení nebo při střetnutí, pokud mají úlohu podle G-V, čl. 280 a 284 nebo 341 a 343.

1. Proč jsou předvojům dávana pásma tak široká, proč je pro ně tolik šetřeno pěchotou?

Vlastní útok provedou hlavní voje. Provedení jeho manévru může být stanoveno, až je znám terén útoku a co možná, i situace nepřátelská; až je zjednán dotyk. Pro tento útočný manévr třeba uchovat co nejvíce sil v hlavních vojích učených do hloubky; předvoje vzhledem k jejich úloze a činnosti jsou jednotky vydané.